

KIS LAP

JÓ ÜTŐFA. (Lásd a 139. lapon.)

XXV. kötet, 9. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1883. szeptember 2-án.

AZ IGAZI HŐS.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

gy napon Berczi mutatta Janinak a levelet, melyet hazulról kapott szüleitől, kik már előre fényes terveket csináltak, milyen pompás dolog lesz az, ha Berczi jó sikerrel végzi el iskoláit, aztán idővel majd doktor lesz, talán még híres is. A jó öregek pedig ezt már egészen bizonyosnak vették, hogy minden így lesz, nem is lehet máskép.

— Ha megbukom a vizsgálaton, szegény szüeim kétségbe fognak esni, szólt Berczi aggódva. Pedig hát végre sem bizonyos... én iparkodom, a mennyire csak telik tőlem, de van egy pár tantárgy, melyekkel nagyon nehezen tudok megbirkózni... különösen a latinnal. Ha megbukom, akkor vége mindennek.

— Ugyan ne ijesztgesd magadat, biztatta Jani. Utóljára meg ha megbuknál is, akkor sem volna az valami olyan retentő veszedelem. Megesett az már másokon is és legfeljebb az lett belőle, hogy ismételték azt az osztályt, aztán tovább mentek.

— Igen, ez nem nagy baj nektek, a kik gazdag fiúk vagytok; ti megtehetitek. De én nem tehetném, ha én megbukom, vége van minden szép reményemnek.

Jani nagyon jól megértette Berczi aggodalmait, szinte maga is aggodott érte és mindig védte Berczit, mikor mi kikeltünk ellene komorsága és zárkózottsága miatt. Egy napon nagybátyám is meghallotta vitánkat, beleszólt és Jani pártjára állt.

— Gondoljátok meg, fiaim, mennyivel szerencsésebb helyzetben vagytok ti, mint szegény Berczi, pedig szerencsés helyzetetek nem a ti érdemetek ám, ép úgy, mint Berczi nem maga az oka, hogy szegény fiu. Ugy illik tehát, hogy elnézők legyetek az ő hibái iránt, mert az ő helyén ti alkalmasint épen olyanok volnátok.

— Oh nem, kedves apa, szólt Árpád; én ha még olyan szegény volnék is, nem tudnék irigy és bizalmatlan lenni azok iránt, kik jót tettek velem s kik azt mutatják, hogy jó barátaim akarnak lenni. Pedig mi tehetünk Berczivel akármit, ő mégis mindig olyan mogorván néz reánk, mintha halálos ellenségei volnánk.

— Igen, mert nem bizik bennetek. Az olyan szegény fiu sokszor csalódik ám. Sokan bánnak vele rosszul, gonosz tréfákat követnek el vele, azt hiszik, minden szabad a szegényebb sorsuval szemben. Utóljára tehát az ilyen szegény fiu nem akar többé barátkozni olyanokkal, kik fölötte állanak. De épen ezért nyájasnak, türelmesnek kell lenni az ilyen szerencsétlenek iránt.

— De édes apácskám, vitatta Árpád, én nem látom át, hogy Berczi olyan szerencsétlen volna. Szülei szegény sorsu emberek, ő pedig tanult ember lesz, ha szorgalmas, hát ur lehet belőle.

— Igen, lehet; de ő épen attól fél, hogy hátha nem sikerülnek szép tervei, akkor ő milyen szerencsétlen lesz. Azért tehát jószággal, barátsággal kell közeledni feléje és a miben lehet segíteni is, hogy elérhesse célját.

Jani követte is ezt a tanácsot és minden alkalmat felhasznált, hogy Berczit

meggyőzze őszinte barátságáról. De Árpád csak a régi maradt és ki nem állhatta szégyen tanulótársunkat. És a mint az iskolai év végéhez közeledeztünk, mind nagyobb haraggal szólt Bercziről. Ennek pedig meg volt az oka. Az igazgató ugyanis több jutalmat tüzött ki különféle dolgozatokra s a jobb tanulók erősen készültek a pályázatra. Az egyik feladványra Árpád is készült, de eleinte inkább csak azért, mert atyja egyszer említette, hogy reméli, fiai is a pályázók közt lesznek. Egy napon azonban megtudta Árpád, hogy Berczi szintén készül pályázni. Berczi pedig igen szorgalmas fiu volt, — hátha ő nyeri el a jutalmat?

Ez a gondolat aggasztotta is, fel is bősztette Árpádot.

— Ha közületek nyerne valaki jutalmat, azt nem bánám, mondá. De az a savanyu képű ficzkó! Hiszen fél kezemmel földhöz vágom.

— Az meglehet, szólt Jani nevetve, csakhogy most nem birkózásról van szó, hanem komoly munkáról.

— Már pedig én azt mondom, hogy ha elkaparítja a jutalmat, akkor úgy meg-rázom, hogy minden csontja zörögni fog belé.

Én nagyon szerettem Árpádot és bámultam hősiségét, de most az egyszer mégis olyanformát gondoltam, hogy az igazságot kissé furcsán magyarázza. Hanem azért magam is azt kívántam, hogy ő legyen a győztes. Jani nem látszott ezt oly nagyon kívánni és így szólt:

— No' s, kedves Árpádom, beszéljünk okosan. Berczinek nagyon fontos, hogy nyertes legyen, mert ha így kitünteti

magát, bizonyos, hogy még szívesebben megadják neki esztendőre az ösztöndíjat. Te pedig beérheted azzal is, ha megdicsérsenek. Aztán egy héttel ezelőtt nem is volt semmi kedved pályázni.

— Az már igaz, szóltam én közbe.

Árpád mérgesen pillantott reám s fenyegetően kiáltá:

— Hallgass, mert először is téged öklözlek meg.

— De akkor elébb velem kell megbirkóznod, mert én mondtam először, szólt Jani és elémbé állt.

Árpád könnyen birt volna Janival, de soha sem támadta meg; akkor még nem igen tudtam, hogy miért s azt hittem, hogy csupán testvéri szeretetből. Pedig volt annak más oka is. Most pedig világos volt, hogy nekünk, azaz inkább Janinak van igaza.

De azért mégis csak boszantott, engem is az a gondolat, hogy Berczi elnyerheti a jutalmat. Jani, mikor ezt mondtam neki, így felelt:

— Árpád is nyerhetne jutalmat, ha akarna. Ne volna csak olyan lusta, hát senki sem versenyezhetne vele. Különben még nem is bizonyos, — majd megválnak.

De én keveset biztam, épen azért, a mit Jani mondott. Magam is láttam, hogy Árpád szereti könnyedén venni a lezckéit mindig csak annyit tanult, hogy valami-képen keresztül csuszhasnék. Így persze aztán nem is tudott eleget, mikor arra került a sor, hogy versenyeznie kellett másokkal. Ez pedig most már nagyon boszantotta és az sem vigasztalta, mikor Jani így szólt:

— Lásd, én inkább félhetnék Berczi-től, mert nekem már épen versenytársam. Tudod, hogy ő pályázni akar épen arra a jutalomra, melyet én szeretnék elnyerni.

Ez a jutalom nem érdekelte Árpádot, mert ez olyan nehéz feladatra volt kitűzve, hogy mi, kik alsóbb osztályba jártunk, meg sem birkózhattunk volna vele. Ki is volt mondva előre, a Janiék osztályában, hogy aki ezt a kérdést jól megfejtí, azt a legkitünőbb tanulónak fogják tartani. Jani komolyan készült, tudta, hogy nagy örömet fog szerezni szüleinek, ha győztes lesz.

— De ha Berczi nyeri el ezt is, nem fogok nagyon búsulni, mondá.

Én nem tudom, hogy, hogy nem, de úgy látszott, hogy ezt Árpád sem bánta volna. Mióta azt vette észre, hogy ő nem igen fogja elnyerni a kitűzött jutalmak egyikét sem, azóta mintha irigy, haragos szemmel nézett volna batyjára. Valahányszor atyjok megdicsérte a szorgalmas, iparkodó Janit, Árpád szinte belesápadt. De egyszer aztán változás történt ebben.

Esténként mindig együtt voltunk a

nagy asztal körül s kiki tanult, végezte dolgozatait. A néni is ott ült és ő ügyelt, hogy mindenki pontosan végezze a dolgát, mert a bácsi nagyon el volt foglalva s a maga szobájában dolgozott. E munkaidő alatt tilos volt minden beszélgetés, a ki elkészült a maga dolgával, köteles volt elmenni vagy csöndben olvasni valamit, míg a többi is elkészül. Erre ügyelt a néni.

Nagy csönd volt tehát, de mégsem mindig, mert volt egy rendbontó: a kis Dinike. A makranczos kis vitéz néha betört hozzánk, hol az egyiknél, hol a másiknál lábatlankodott és ha mamája csöndre intette, azt felelte:

— Jól van, de mesélj valamit, mama.

A mamarendesen leült vele

a sarokba és ott halkán mesélt neki valamit, míg a kis fiu végre elálmosodott.

Egy este, mikor már végén jártunk a dolgunknak, egy pár pillanatra bejött a bácsi is. Janihoz lépett, megveregette a vállát és elégedetten mondá:

— Ma beszéltem az igazgatóval . . . úgy látom, nagyon meg van veled elégedve. Örömem van benned, kedves fiam.

A GÉM. (Lásd a 143 lapon.)

Hát még ha a pályáznál is győzni fogsz,
a mint reménylem is.

Jani szinte elpirult, részint az öröm-

tól, részint mert szerény fiu s majdnem
röstelte, ha szemben dicsérték. De míg ő
pirult, Árpád elsápadt és látni lehetett,

LÁTOGATÁS A KUNYHÓBAN. (Lásd a 135. lapon.)

mint futotta el a harag és irigység. Nem
is tudta hamar legyőzni indulatát, pár
percz múlva tollával bajlódott, mely rosz-

szul fogott s Jani a maga tollát nyujtá
neki e szavakkal:

— Irj ezzel, ez jobb.

— Már mért volna jobb? szólt Árpád daczosan. Talán azt hiszed, hogy minden jobb, a mi a tied, vagy a mit te csinálsz?

Jani meglepve nézett rá és nem igen látszott érteni a dolgot s azt hiszed, nem is vette más senki észre az igazi okát, csak én. Pedig még valaki észre vette, csakhamar megtudtuk.

A kis Dinike rohant be épen és szokás szerint megint azzal végződött a zajongása, hogy mesét kért a mamától.

— Jól van, mesélek. Már ugy is elkészültek a fiuk leczkéljökkel, ők is hallgathatják, felelt a mama.

Mi nagyobbak is szerettük hallgatni a nénike meséit, hamar befejeztük tehát dolgozatainkat, leültünk körülötte s ő így kezdte elbeszélését:

— A mit most elmondok, az nem mese, hanem igaz történet. A ki közületek már talán hallotta, az hallgasson szépen és ne rontsa a többiek örömét. — Tehát, volt egyszer egy apa és egy mama, a kik nyáron csinos falusi házukban laktak. Az apa sokszor elutazott, hogy dolgait végezze és ilyenkor a mama egyedül maradt a házban két kis fiával és a cselédekkel.

— Két kis fiával? szólt közbe Dinike. Voltak olyan nagyok mint én?

— Körülbelül akkorák voltak.

— Oh, akkor hát nem voltak már kis fiuk, szólt Dinike büszkén.

— Nos, hát olyan nagy vitézek voltak, mint te, folytatá a mama mosolyogva. Annyi bizonyos, hogy kivált az egyik épen olyan nyughatatlan emberke volt, mint te. Az idősebbik aránylag gyöngébb volt, úgy hogy a fiatalabbik majdnem utólérte

nagyságban és erőben. Mindakettő engedelmes jó fiu volt, különösen az öregebbik. Együtt játszottak, szépen megfértek egymással, mint jó testvérekhez illik és mert szót fogadtak a mamának, hát szabad volt az udvaron és kertben felügyelet nélkül is játszaniok.

Volt azonban a kert mellett egy nagy tócsa, melyhez a fiuknak nem volt szabad közel menni, mert voltak a tócsában mély lyukak, a hol olyan kis fiukat könnyen baj érhetne volna, ha bele esnek. Nem is mentek soha oda.

(Folytatása következik.)

A FÜZESBEN.

(Képpel a 136—137 lapokon.)

PALKÓ, Palkó, meglásd, baj lesz belőle! Persze, ha az öreg póstás most hirtelen megfordulna, hát azt mondanád, hogy csak meg akartad tréfálni, eszed ágában sem volt, hogy halat esenj ki a csöbörből. De énnekem nagy a gyanum, hogy te bizony elszöknél a halacskával, ha valamikép a kezvedbe kaparíthatnád. Hát illik ez, úgy megrontani a jó öregnek az örömét.

Egész héten, napról-napra, délelőtt és délután hűségesen hordozza szét a leveleket az egész városban. Sok embernek visz jó hirt és örül maga is, mikor látja, milyen örömet okoz a levél, melyet átadott. Persze odaadja az olyan levelet is, mely valami szomorúságot jelent, de hát ő igazán nem tehet róla, ha rajta állana, akkor az emberek mindnyájan csupa olyan levelet írnának, hogy öröme legyen annak, a ki megkapja.

Ma is széthordta már a leveleket, elvégezte pontosan a dolgát és hogy pihenjen is, mulasson is egyszerre, kiment a fűzbe halászni. Jól tudja ő, hol lehet legbiztosabban halat fogni és ha ő oda-

megy, hoz is vacsorára jó halászlének valót.

De az a gonosz palkója nem kileste, hova megy a jó öreg? Ki ám, és titokban utána lopózott, hogy majd valami csinyt követ el. Tudta, hogy az öreg póstás mélyen elgondolkozik, mikor ott ül a víz partján és lesi, beleharap-e vagy egy halacska a horogba. A kis csöbröt meg a háta mögé teszi, félig megtöltve vízzel és abba dobja a megfogott halakat.

Jól látta Palkó, hogy az öreg már fogott egy pár kövér halacskát. Ott ficzkádoznak a csöbörben. Milyen multság volna kicsenni onnan, hogy csodálkoznék az öreg póstás, hogy a halak eltűntek, talán még azt is hinné, hogy szárnyuk nőtt, úgy röpültek ki.

Nesztelenül, térden csuszva közeledett Palkó és már olyan közelre ért, hogy kinyújtotta kezét a hal után. Az öreg pedig, úgy látszott, nem hallott és nem látott semmit, a csiny bizonyára sikerül. Palkó titokban már előre örül, hogy ő viszi haza a halat.

De bizony korán örült. Mert az öreg póstás, bár nagyon el van merülve, mégis figyel ám és a mély csöndben meghallotta, mikor Palkó térden csuszva közeledett. De nem szólt, nem mozdult az öreg, látni akarta tisztán, mit akar a vásott ficzkó. És mikor Palkó már-már kezébe kapott egy halacskát, akkor fordult meg hirtelen az öreg és ő kapta meg Palkót. És Palkó hiába mondogatta, hogy csak tréfálni akart, az öreg jól tudta, hányadán van a horogvevővel úgy kiporolta a Palkó nadrágját, hogy Palkó még harmadnap is emlegette, többé pedig soha sem akart halat lopni.

LÁTOGATÁS A KUNYHÓBAN.

(Képpel a 133. lapon.)

KÜNN a réten áll a kunyhó,
János a csösz lakik itt.
Ő és fia ifjabb Jancsi
Szívesen lát mindenkit.

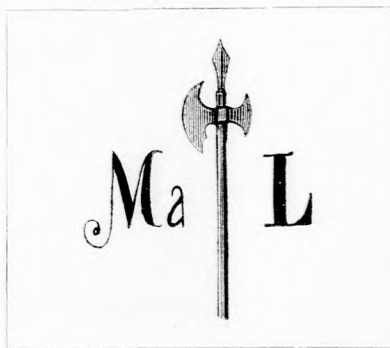
*Gyurcsi s Gíza tisztelegtek
A kunyhóban egy napon
És e ritka szerencsének
Jancsi örült is nagyon.*

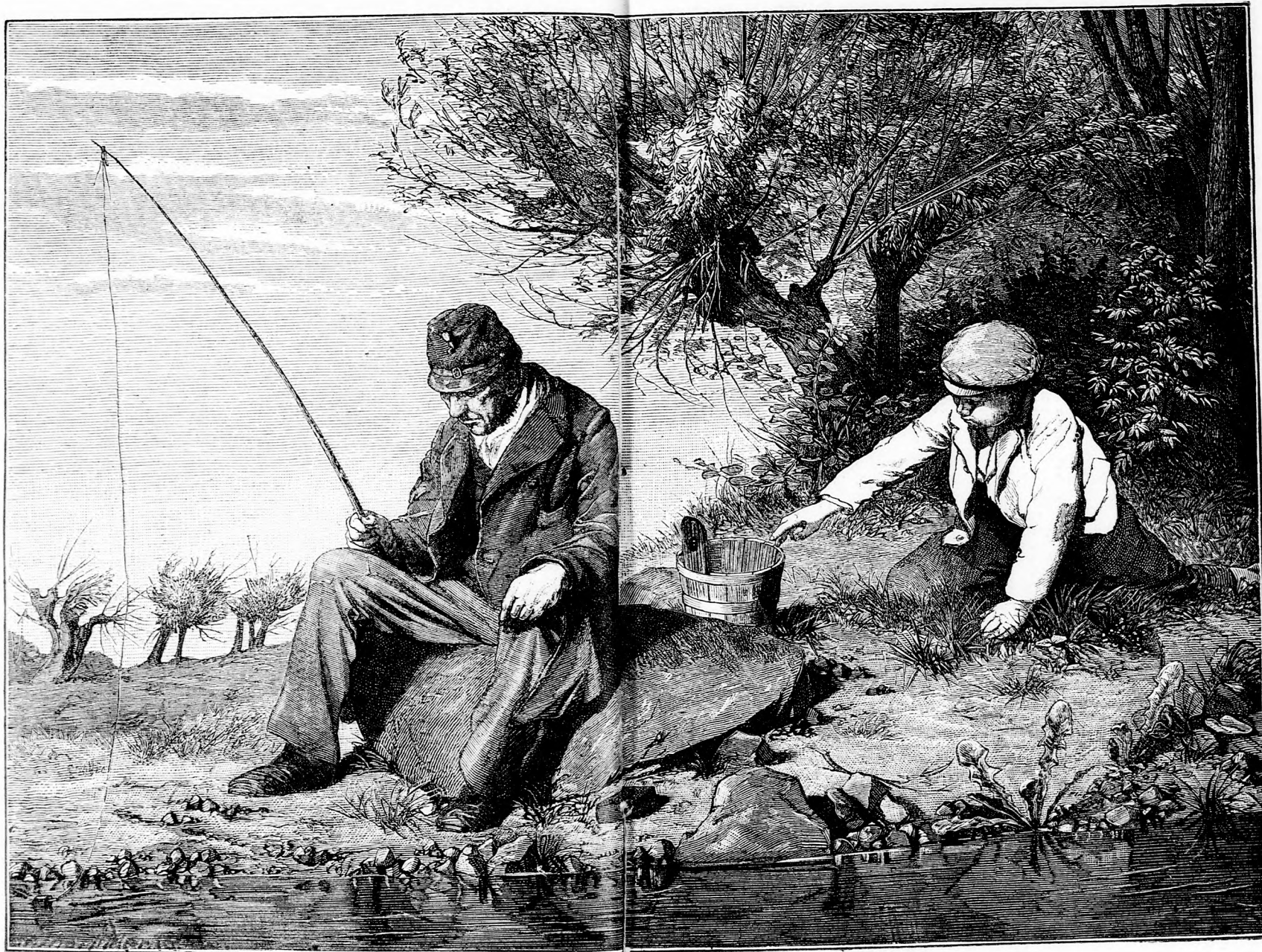
*Úri vendégei elé
Tálalt jó aludttejet
És adott a fehér tejhez
Jó fekete kenyeret.*

*A vendégek jól mulattak
Tetszésüket megnyeré
A hűs kunyhó s nem távoztak
Csupán úgy este felé.*

*Kimenet a lemenő nap
A szemükbe villogott . . .
Hogy ők ide még eljönnek
Az már bizonyos dolog.*

KÉPREJTVÉNY.

A FÜZESBEN. (Lásd a 134. lapon.)

A KOLDUS HÁLÁJA.

— Keleti történet. —

Elbeszéli Gyula bácsi.

ESSZE országban, Perzsiában élt hajdan egy szegény koldus, Abdul, a kinek kis kunyhóján, és vándorbotján kívül semmije sem volt.

Már korán reggel az utcasarkon állt és a járó-kelőktől alamizsnát kért. A pasa fia, ki mindennap arra lovagolt, az öreg koldusnak szintén mindig adott néhány fillért, és ilyenkor a szegény koldus meghatottan rebegé: Az Isten fizesse vissza ezerszeresen.

Voltak azonban olyan emberek is, kik, ha a szegény koldus házukhoz jött, kutyákkal kergettették el. E rossz emberek közé tartozott a pasa is, ki egyszersmind a tartomány kormányzója volt. Kegyetlen volt a néphez, ha csak lehetett, kinozta a szegényeket, s ezért senki sem szerette.

Történt végre, hogy a nép a pasa kegyetlenségeit tovább már nem tűrheté, és ezért fellázadt. Palotájába törtek s a pasának futni kellett, hogy legalább életét megmenthesse.

Midőn a nép a palotába tört; az öreg koldus is oda sietett, mert meg akarta menteni Izmailt, a pasa fiát, ki annyi jót tett vele. Azért hangosan kiáltozó a folyósokon:

Izmail, Izmail!

Ámde csak a visszhang felelt, s még azt is túlhangozta a lázadók vad ordítása.

Járt szobáról szobára és szüntelen kiabálta:

— Izmail!

Végre egy kis szobában ráakadt Izmailra. Az ajtó küszöbén állt, kezében

magasra emelt karddal. Midőn meglátta Abdult, a koldúst, így kiáltott fel:

— Utolsó csepp véremig oltalmazni fogom magamat.

— Ah, végre feltaláltalak, szólott Abdul örömmel. Régóta kereslek. De most jer, mert a lázadók nyomban itt lesznek, s ha meglátnak, megölnék. Kövess, elvezetlek kunyhómba, ott nem keres senki.

Kézen fogta Izmailt és elsietett vele.

A város végén állott egy kis házikó, düledezett falakkal, roskadozó tetővel. Itt lakik Abdul.

Bizony nagy változás volt Izmailra nézve, mikor a fényes palotából e kis kunyhóba lépett. Itt tartózkodott aztán hosszú ideig.

Unalmas volt ott az élete, nem volt szabad kimennie, mert a lázadók könnyen nyomába jöhettek volna. De az meg jól esett neki, hogy van mégis olyan ember, a ki vele, az általánosan gyűlölt pasa fiával, jót tesz. Egy napon pedig örömtől ragyogó arczczal tért haza Abdul s már messziről kiáltotta:

— Izmail! nem kell már többé rejtőznöd. A lázadás hire elhatott a fejedelemhez, katonaságot küldött, a lázadók le vannak győzve. Hallođ, dobpergés hallatszik, hirdetnek valamit. Jer halgasuk meg.

Az utcán egy kikiáltó hangosan hirdette:

»Mi Perzsia sahja, s a hozzátartozó birodalmak fejedelme, hirdetjük és rendeljük, hogy e tartomány kormányzójának fia, Izmail, alkirályvá nevezetük ki, s hirdetjük a nagy gyász, mert Hamid kor-

mányzóval
esett.«

Iz

Az áld
könyves
Aztán i

—
kövess!
helyét!

És

dulnak
utólérh
érkezet
találkoz
látta Iz

—
—
jenek ö
akarom
megjött
teremb
egybe
s azt ki

Iz

az öreg
dóknak
koldus

AZ Ö

M

kedvelt
írásána
E
még ir
gette s
tyákat

mányzó és alkirály a lázadók áldozatául esett.«

Izmail mélyen megrendült e szavakra. Az áldozat az ő édes atyja volt! Nagy könnyecseppek gördültek végig arczán. Aztán így szólt Abdulhoz :

— Most én mondom neked, hogy kövess! Az alkirály el akarja foglalni helyét!

És oly gyorsan távozott, hogy Abdulkának ugyancsak sietnie kellett, hogy utólrhesse. Végre az alkirályi palotához érkezett. Itt legelőször is öreg szolgájával találkozott Izmail, s az öreg, midőn meglátta Izmailt, így kiáltott föl :

— Megtaláltatott!

— Kelj fel hű öregem és kövess. Jöjjenek össze az ország nagyjai, tudtokra akarom adni, hogy az elveszett Izmail megjött, elfoglalni atyja helyét. Midőn a terembe léptek, hol az előkelő férfiak egybe gyűlve valának, rögtön ráismertek s azt kiáltották :

— Éljen az új alkirály!

Izmailnak első gondja az volt, hogy az öreg koldust magához vegye, a lázadóknak pedig kegyelmet adjon. Az öreg koldus térdre borulva rebegé.

— Jó tett helyébe jót várj!

AZ ÓSZINTESÉG JUTALMA.

Elmondja Gyula bácsi.

MÁSODIK József császár, ki a mult században élt, a történelmet kiválóan kedvelte és üres óráit egy történelmi műírásának szentelte.

Egy napon már esteledett midőn még íróasztalnál ült, és írt. Végre becsöngette szolgáját, hogy gyujtsa meg a gyertyákat s ő maga ezalatt kiment. De a

szolga vigyázatlanságból egy sziporkát az írományokra, ejtett és eltávozott.

Milyen nagy valarémülete, midőn visszatért! Az íratoknak jó része elégett.

Épen azon töprenkedett, hogy tudná valamiképp eltítkolni a kárt, de ezt abba hagyta s mikor a császár belépett, a szolga először térdre borult, töredelmesen megvallotta hibáját.

A császár így szólt hozzá :

— A kár igen nagy. De őszinteségedért megbocsátok. Az igaz, hogy több évi munkámat tetted semmivé, vigyázatlanságod által, de se baj fiam, majd leírom még egyszer. Most pedig kelj fel s őszinteségedért vedd ezt jutalomul.

Ötven aranyat adott neki s a szolga könyes szemekkel távozott.

JÓ ÜTŐFA.

(Képpel a czímlapon.)

VALAMIKOR evező volt,
Feszült a habok között ;
De egyszer egy nagyot reccsent
S nyeliben ketté törött.

Már mostan csónakhuzásra
Biz egy kissé rövid ez,
Ervel bármint tódják-fódják,
Ember többé nem evez.

Félredobjuk ? feltüzeljük ?
Mégis kár vón, mert hiszen
Bár nem jó már evezőnek
Pompás ütő-fa leszen.

Nagy lapdázást csapnak véle
Bandi, Palkó és Peti,
A lapdát az új ütő-fa
A toronyig fölveti.

Igy van mint ez az ütőfa
Sok szegény emberfia :
Rosz volna doktornak, ámde
Jeles, mint csizmadia.

A SZEGÉNY ASSZONY HÁROM FIA.

— Mese. —

OL volt, hol nem volt, egyszer valahol és valamikor volt egy nagyon szegény özvegy asszony és annak volt három fia; Jancsi Pista és Bandi. Olyan nagyon szegények voltak, hogy már alighogy csak épen éltek. Mentek volna munkára, de hát nem kaptak munkát, csak úgy kellett tengődniök tovább, örülhettek, ha volt kenyerök.

Pedig a legöregebbik, Jancsi az bizony szerette a jó falatot és olyan étvágya volt, hogy egymaga megbirkózott volna egy egész sült pulykával, csak hogy ennek még a hírét sem hallotta. Pista meg a jó borocskát szerette és ketten sokszor nagy busan sétáltak el a gazdagabb emberek háza elé, sovároghva néztek be az ablakokon, mikor mások jóízűen lakomáztak és iddogáltak; de bizony őket nem hívta meg senki. Ezért Bandi nem is ment velök.

— Inkább addig kapálgatok a kertben, legalább jobban megnő a káposzta, lesz télire valami, mondogatta magában.

De már egyszer aztán olyan nagy lett a szegénységök, hogy csakugyan kellett tenni valamit. A három testvér összeült tanácskozni és azt határozták, hogy egyikök induljon neki a világnak szerencsét próbálni és ha akad szerencséje, hát segítsen a többieknek.

— Én vagyok a legöregebb, hát én megyek, szolt Jancsi.

Aztán megkérte az anyját, süssön neki utravalót, jó nagy cipót meg pogácsát. A szegény asszony összeszedte a mi kevés lisztje még volt a kamrában, süttött

czipót és pogácsát, berakta a tarisznyába és Jancsi szépen utnak indult.

Ment, mendegélt s már jó messzire jutott, mikor a nagy melegben elfáradt és leült egy fa alá pihenni.

— Ideje már falatozni is egy kicsit. Dél már régen elmulhatott. Megszelem a cipót.

Megszelte és a friss cipó olyan pompás volt, hogy az első karéj után szelt egy másikat, aztán egy harmadikat és egyszerre csak vége lett a cipónak, elfogyott. Már rég nem evett Jancsi így a kedvére és mikor a cipó elfogyott, hozzá látott a pogácsához, azt is mind megette. Erre aztán, az igaz, úgy jól lakott, hogy mozdulni sem birt. Végig nyujtózott a fa alatt és elaludt.

Épen másnap délre ébredt föl. Mikor kidörzsölte szeméből az álmot és eszébe jutott, milyen utra indult, sehogysem volt kedvére a dolog. Hogy menjen tovább, mikor egyszerre megette egész elemózsiáját? Pedig már éhes volt. Nagy kedve lett volna visszatérni, de már ezt mégis röstelte, azért hát csak nagyot sohajtott és lassan tovább indult.

Megint ment, mendegélt, egy nagy erdőbe ért és azon egészen keresztül ment. Mikor a tulsó szélére ért, idegen vidéket látott maga előtt, még pedig gyöngyörű vidéket. Nem igen messzire egy nagy kert közepén szép kastély állott, a kastély kéménye pedig javában füstölt.

— A hol füst van, ott tűz is van, a hol pedig tűz van, ott bizonyosan főznek is az ilyen uri kastélyban. Oda megyek, talán kapok ebédet.

Igy
ott volt
nem me

tott.
ételel
orrát
onnan

Igy okoskodott Jancsi és nemsokára ott volt a fényes kastélynál. De a főkapun nem mert bemenni, mert úgy gondolta:

hogy nem efféle szegény vándorok szoktak ki- és bejárni. Oldalt került és egy mellékajtón éppen a konyha közelébe ju-

TILOSBAN. (Lásd a 144. lapon.)

tott. Ezt szerette ő legjobban s a pompás ételek szaga már előre csiklandozta az orrát. Be akart nyitni a konyhába, mikor onnan éppen kilépett egy ezüstös ruhás

inas, kezében nagy leveses tállal. Jancsi elmondta, hogy ő éhes vándor, nem kaphatna-e egy kis ebédet?

— Hogyne! Urnőnk nagyon fog

örülni, ha vendéget kap. Tessék csak velem jönni az ebédlőbe, épen most kezdődik az ebéd.

Jancsi nem mondatta ezt magának kétszer s pompás terembe lépett be, hol a terített asztalnál egy csodaszép fiatal nő ült legalább is királykisasszony, mint Jancsi gondolta. A mint a vendéget meglátta, nyájasan intett neki, hogy üljön az asztalhoz és egyék. Meg is tette Jancsi és olyan evést vitt végbe, hogy csak úgy pusztult előtte minden sült és tésztaféle. Nem is szólt egy árva szót sem mindaddig, míg végtére úgy jóllakott, hogy már csakugyan nem lehetett jobban. A szives házi asszony pedig, ki eddig csodálkozva nézte a hatalmas evőt, most nyájasan mosolyogva kérde:

— Kedves vendégem, most már beszéljünk. Hát mondd csak, mi tetszik neked legjobban ebben a kastélyban.

— Oh, azt könnyen megmondhatom, felelt Jancsi. Legtöbbet ér itt az hogy olyan pompásan lehet enni.

— Ejnye te csuf falánk ficzkó, hát ez neked a legszebb és legjobb! Börtönbe vele!

Intett s két izmos inas megragadta Jancsit és levezette sötét börtönbe. Ez pedig szörnyen keserves börtön volt, mert a vastag falon vasrostélyos ablak nyílt épen a konyhába és Jancsi látta, szolgált a pompás ételeket, de akárhogy könyörgött, nem kapott egyebet egy kis darabka száraz kenyérenél.

Ezalatt otthon csak várták Jancsit, de mikor sokáig semmi hír sem jött róla, Pista így szólt:

— Elmegyek én, megkeresem és ha nem találok, magam próbálok szerencsét. Nem is kell nekem utravalónak egyéb, csak egy kulacs bor. Még van annyi a pinczében.

Betöltötték az utolsó boroeskát a kulacsba s Pista utnak indult. Eljutott ugyanahhoz a fához, mely alatt a bátyja pihent és ő is oda heveredett.

— Nagy a meleg, iszom egy kicsit, szólt magában.

Ivott is, addig-addig, míg egy csöppecske sem maradt a kulacsban. A sok bor pedig a fejébe szállt, végig dőlt a földön, elaludt, föl sem ébredt másnapig.

Ekkor aztán neki sem volt kedve tovább menni, de ő is röstelt haza térni, hát csak ment odább és szintén eljutott a fényes kastélyhoz. Ő a másik oldalra került, épen a pinceajtóhoz s a pinczemester épen egy tuczat üveg borral jött fel a pinczéből.

— Utas vagyok, nagyon megszomjaztam, mondá Pista. Nem kaphatnék egy pohárka bort?

— Hogyne! Urónk nagyon fog örülni ha vendéget kap. Jöjjön csak velem.

Fölvezette a fényes ebédlőbe s Pista is úgy járt, mint bátyja, a szives háziasszony nyájasan leültette a terített asztalhoz. Pista nem evett annyit, de annál többet ivott és két inas alig győzte kihuzogatni a dugót a boros palaczkokból. Végre mikor már nem birt többet inni, tőle is kérdezte a háziasszony, mi tetszik itt neki legjobban.

— Oh, azt könnyen megmondhatom. Ezek a pompás borok érnek itt legtöbbit.

— I
ked a leg

És P
pedig a p
pompás b
viznél.

Ottl
is, Pistát
sem adt
szólt:

— I
utánok.
és isten

Elin
pihent r
délben
egyenes

—
senek ra
a diszes

Fe
meg, ki
na-e egy
testvére
nyájasan

Az
ivott tö
csodálk
dort így
a házi
szik itt
zavaró

—
hogy m
télyt, r
nekem
legjobb
vándor

— Ejnye te csuf iszákos, hát ez neked a legjobb és legszebb! Börtönbe vele!

És Pistát is levitték a börtönbe, még pedig a pincze mellé, úgy hogy láthatta a pompás borokat, de ő nem kapott egyebet viznél.

Otthon pedig csak várták Janesit is, Pistát is, de biz ők nem jöttek, hirt sem adtak magukról. Ekkor Bandi így szólt:

— Édes anyám, most már én megyek utánok. Adja reám áldását, csókoljon meg és isten nevében elindulok.

Elindult, ment, mendegélt és nem is pihent meg a nagy fa alatt. Még aznap délben eljutott a fényes kastélyhoz és egyenesen a főkapun ment be.

— Azért van nyitva, hogy bemehessenek rajta az emberek, gondola s fölment a diszes lépcsőn.

Fent egy ezüst ruhás inast látott meg, kitől szerényen kérde, nem kaphatna-e egy kis ebédet. Őt is bevezették, mint testvéreit s a csodaszép háziasszony ép oly nyájasan fogadta.

Az ebédnél Bandi nem evett, nem ivott többet, mint illik, de annál inkább csodálkozott azon, hogy őt, a szegény vándort így megvendégelik. És az ebéd végén a házi háziasszony tőle is kérdezte, mi tetszik itt neki legjobban. Bandi kissé megzavarodott, de aztán így szólt:

— Nem merem mondani, mert félek, hogy megsértelek. Látok itt fényes kastélyt, nagy pompát, gazdag lakomát, de nekem mégis a te nemes jószágod tetszik legjobban, hogy engem szegény ismeretlen vándort ily szívesen fogadtál.

A csodaszép háziasszony szemében köny ragyogott, kezét nyutott Bandinak és így szólt:

— Te vagy az, a kit régen vártam, te nemes és hálás szívu vagy, ki nem fényt, nem is a magad élvezetét tartod a legtöbb jónak, hanem a tiszta erényt. Mától fogva együtt fogunk itt lakni, a mi az enyém, az mind a tied is és még ma elhozzuk ide jó anyádat is, a ki az én anyám is lesz.

Aranyos kocsin hozták el a szegény özvegy asszonyt és aztán együtt éltek. Bandi kérelmére két testvérét kieresztették a börtönből s Janesit megtették főkonyhamesternek, Pistát pedig főpinczesternek, így aztán ehetek-ihattak, a mennyi csak beléjük fért. És azóta mindnyájan boldogan élnek, ha ugyan már meg nem haltak.

A G É M.

(Képpel a 132 lapon.)

GSÖNDES vizek, tavak partján s bent a viz szélén sokfelé láthatni ezt a hosszú nyaku, hosszú lábu legényt, a mint sokszor perczekig mozdulatlanul áll, mintha őrt állana. Örökös is, az igaz, szorosan vigyáz, csakhogy legtöbbször azt lesi, nem közeledik halacska a vízben. Hagyja egészen közelre jönni, aztán hirtelen lekap utána, csőrébe kaparítja és megeszi.

A gém egy családból való a mi szelid, hü gólyánkkal, mely a házak tetején fészkel. A gém azonban nem szereti annyira az emberek társaságát, inkább félre- eső, csöndes helyeken s mindig vizek közelében tanyáz, mert eleségét főkép a vízben keresi, a halakat, békákat, kagylókat pusztítja. Olyan hosszú lába van, hogy meglehetősen mélyre be tud gázolni a vízbe s hosszú nyakával, hosszú csőrével ügyesen kapja el a halat. Fészkrét közel a víz-

hez a parti nádiban, bozótban rakja s ott költi ki tojásait, melyek kékes színűek.

Nálunk Magyarországon is sok fajta van a Gémnek, legtöbb az ugynevezett közönséges vagy szürke gém, melyet a rajzon láthattok. Ennél sokkal ritkább a kócsag, melynek szép tollát a magyar kalpag díszéül szokás viselni. Van olyan kicsike gém is, mint egy-egy csibe; ez a bölömbika.

A gémekek mind költöző madarak s nálunk csak nyáron át tanyáznak, télire elmennek messze déli vidékre. Látszólag nagyon ügyetlenül röpködnek, de ez csak látszat, mert valósággal pompásan tudnak röpködni és vándorlásaikban sok száz mértöldnyi utat tesznek.

Ilyen tájban, mikor a szorgalmas diákok serege faluról, vidékről befelé gyülekezik a városba, iskolába, a gémekek is gyülekeznek és szintén költöznek, csak hogy persze nem iskolába, hanem elindulnak vándorlásukra. De esztendőre újra látjuk őket, mert mint a golya, ugy a gém is mindig régi helyére tér vissza.

T I L O S B A N.

(Képpel a 141. lapon.)

CSITT csöndesen, meg ne hallja senki!

Tilos dolgot tervez a kis Menci.

Topánkában zajt ütne a lába,

Neztelen lép puha harisnyába.

Jaj! nagyon magas is ez állvány.

Alig éri föl, lábhegyre állván.

Éveg edény szép fehér cukorral —

Teli, — Menci tervet erre forral.

Kapaszkodik kézzel-lábbal, fejével.

Lebillen az edény nagy zörejjel.

Jaj istenem, — meghallá mindenki

Lesz kapsz — mért jársz a tilosban Menci!

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XXV. köt. 7-ik számában közölt találos kérdés megfejtése:

Őcsém 4, én 13, anyám 39, atyám 44 éves.?

Helyesen fejtették meg: Detsinyi Henrik, Schmidl Miklós, Hebertanz Elemér, Deutsch Ignác, Csiky Jenő, Endrényi Anna, Rákosi Margitka, Pollák Hajnalka és Lajos, Pintér Rézike, Markovits Terka, Deutsch nővérek, Blumgrund Naftali, Áldor Lajos, Deutsch Zsiga, Mizner Matild, Zaitschek Jaromir és Arthur, Fligl József, Morgenstern Dezső és Mór, Szabó Lajos és Ödön, Oselley Béla, Dirnbach Emilia és Malvina, Stettner Gusztáv, Samu és Ödön, Szabó Nándor, Szontagh Jenő, Frank Béla, Érkövy Kálmán, Glavina Emilia, Wallerstein Laura és Margit, Ehrlich Emmi és Veisz Charlotte, Hubert testvérek, Maurer Vilma, Jónász Hermin, Vilma és Fridelka, Ofner Szeréna, Mangold Imre, Bettheim Ödön, Feuermann Kornél, Schulhof Rikárd, Pazár Lenke, Klein Sándor, Weinberger Etelka, Reisner Rosa, Molecz Béla, Sonnenfeld Alice, Stein Rikárd, Tury Erzsike, Stern Berta, Filberger Mariska és Piroška, Turjay Zoltán, Schulhof Piroška és Leo, V. Szabó Mariska, Wieser Miklós és Mariska, Szüsz Ilona, Esztegár Berta, Ofner Irma és Szidonia, Vasvári Kovács Mariska és Sándorka, Pelle Magdolna, Csigó Aranka, Beck Lajos, Ott Nina, Biermann Szidi és Gyula, Kubicsk Szabina, Szacsay Jolánka és Jenke, Szontagh Vilma, Szemenyei Andor Kornél és Ilonka, Kohn Melánia, Oláh János, Guttmann Klárka, Detsinyi Katicza, Hann Miksa, Kondor Margit, Zátorszky Pista, Spindler Marianne.

A »Kis Lap« XXV. köt. 6-dik számában közölt feladvány megfejtését utólag még beküldték: Csonka Matild és Elemér, Gebhardt Mariska, Kohn Ida, Schopf Kálmán, Répászky Árpád, Majthenyi Leonie, Klein Hedvig és Szedlarik Annuska, Gross Frigyes, Schön Miklós, Schunda Irma.

Jótekonyság.

Halmi Ferencz árvái javára: Nagy Mariska és Aranka (Pásztó) 1 frt, Weisz Mariska, Herzog Etelka és Gold Hermin 25 kr. — A már eddig kimutatott 18 frt 10 krral együtt 19 frt. 35 kr.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon.
Forgó bácsi.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest, Barátok-tere 3-ik sz., Athenaeum-épület. Budapest, 1883. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. ársulat.